

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการพิเศษ)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นางสาวพีพรรณ แสงกระจ่าง

◆ ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

- ๑) ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโครงการและแผนการดำเนินงาน เพื่อจัดทำรายละเอียดคำของบประมาณของโครงการทุนพัฒนาศักยภาพในการทำงานวิจัยของอาจารย์รุ่นใหม่ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) โครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๖) โครงการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคนชั้นสูง (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๙) เพื่อเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณ และจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนบริหารงบประมาณโครงการ ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณต่อสำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทว.)
- ๒) วิเคราะห์และจัดทำคำของบประมาณ จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณโครงการ บริหารโครงการ ติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณโครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) และการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ รวมถึง วิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษา กลั่นกรองและวิเคราะห์ข้อเสนอโครงการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการด้านการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย พิจารณาจัดสรรงบประมาณต่อไป
- ๓) วิเคราะห์และจัดทำคำของบประมาณ จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณโครงการ บริหารโครงการ ติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณโครงการทุนพัฒนาศักยภาพในการทำงานวิจัยของอาจารย์รุ่นใหม่ รวมถึง วิเคราะห์และจัดทำแผนการดำเนินงานและกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัยตามวัตถุประสงค์โครงการ กลั่นกรองและวิเคราะห์ข้อเสนอโครงการของนักวิจัย ประสานผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาข้อเสนอโครงการ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการฯ พิจารณาจัดสรรทุนและจัดทำสัญญาทุนต่อไป

- ๔) ประสานงานและบริหารโครงการเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการศึกษาและการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยร่วมกับต่างประเทศ เพื่อพัฒนาศักยภาพอาจารย์ นักวิจัย สร้างเครือข่ายด้านอุดมศึกษาและการวิจัย และพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา อาทิ โครงการความร่วมมือด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระหว่างประเทศไทยและสหราชอาณาจักร การสนับสนุนทุนวิจัยภายใต้โครงการ Newton Fund ของสหราชอาณาจักร และโครงการเครือข่ายมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลกของสถาบันอุดมศึกษาไทย และสหราชอาณาจักร (Thai-UK World class University Consortium) โดยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ประชุมหารือและประสานงานร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตอังกฤษและหน่วยงานวิจัยจากสหราชอาณาจักร เพื่อจัดทำแผนงานและกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพอาจารย์และนักวิจัย และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยและสหราชอาณาจักร การเปิดรับข้อเสนอโครงการ รวมถึงการติดตามผลการดำเนินงานโครงการ เพื่อรายงานผู้บริหารและคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง
- ๕) การสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเข้าสู่การจัดอันดับของ THE World University Rankings และ THE Impact Rankings โดยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกและการจัดอันดับของสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยใช้ Country Insights Dashboard (CID) และข้อมูลผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของสถาบันอุดมศึกษาไทย จัดประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำร่างข้อเสนอแนะในการส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาไทยเข้าสู่การจัดอันดับ จัดประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์และวิธีการนำเข้าสู่ข้อมูลสู่ระบบการประเมิน ตลอดจนประสาน ชี้แจง และให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่สถาบันอุดมศึกษาไทย
- ๖) ศึกษา วิเคราะห์ ประสานงาน ติดตามการเสนอจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา และช่วยปฏิบัติงานในการเตรียมการจัดตั้งสำนักงานบริหารกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาเป็นการชั่วคราว
- ๗) ศึกษา วิเคราะห์ และกลั่นกรองข้อมูลแผนอัตรากำลังโรงพยาบาลศูนย์การแพทย์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) และแผนอัตรากำลังโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบแผนอัตรากำลังดังกล่าว
- ๘) ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการด้านการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) และคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา และกลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ โดยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานพิจารณา ประสานหน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือแนวทาง แผนการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล/วาระประชุม ชี้แจงและนำเสนอข้อมูลเพื่อให้คณะอนุกรรมการ และคณะกรรมการพิจารณา

◆ ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับชำนาญการพิเศษ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

ด้านการปฏิบัติการ

- ๑) วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทาง รูปแบบ กิจกรรม/โครงการ ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการบูรณาการ สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยในระบบ อววน. ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสู่การปฏิบัติ
- ๒) ควบคุม ดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนการปรับบทบาทระบบบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัย รวมถึงสนับสนุนการจัดตั้งและการบริหารงานของหน่วยงานสนับสนุนการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา (University Transformation Office: UTO) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถให้สอดคล้องกับพันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพ และอัตลักษณ์ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง
- ๓) ควบคุม ดูแล การปฏิบัติงานด้านส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา การพัฒนากำลังคนรูปแบบใหม่ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และอุตสาหกรรม/ภาคการผลิต (Demand Side) ของประเทศ
- ๔) ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล ให้คำแนะนำในการจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และการจัดสรรงบประมาณสำหรับสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยในระบบ อววน. ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง
- ๕) ควบคุม ดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยในระบบ อววน. ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง
- ๖) พัฒนาและปรับปรุงระบบงาน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบงานที่ตั้งไว้สามารถสนับสนุนงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสภาวะการณ์ปัจจุบัน
- ๗) ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่เจ้าหน้าที่ในระดับรองลงมาในสายงาน ผู้ร่วมงาน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น และแล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด
- ๘) สอนงาน ถ่ายทอดความรู้ หรือถ่ายทอดฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ในระดับรองลงมา ผู้ร่วมงาน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และถ่ายทอดหลักการทำงานภายในกระทรวงฯ และสามารถนำไปรับใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๙) ศึกษา และติดตามเทคโนโลยีองค์ความรู้ใหม่ ๆ กฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๑๐) ปฏิบัติงาน และสนับสนุนงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานและสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ด้านการวางแผน

๑) วางแผนและโครงการในภาพรวมของหน่วยงาน รวมถึงแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานและติดตามประเมินผลเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

๒) วางแผนและกำกับติดตามงานทั้งหมดในกลุ่มขับเคลื่อนและพัฒนา อววน.๒ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละปี

ด้านการประสานงาน

๑) ประสานสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่ม โดยมีบทบาทในการชี้แนะ จูงใจทีมงานหรือหน่วยงานอื่นในระดับกอง เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ ประสานงานกับผู้บังคับบัญชาของสำนักงานปลัด เพื่อรายงานความก้าวหน้าและรับมอบนโยบาย

๒) ประสานงานกับบุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

๓) ชี้แจง ให้ข้อคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการหรือคณะทำงานต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์และเกิดความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกัน

ด้านการบริการ

๑) ให้คำปรึกษาแนะนำ กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องให้แก่บุคลากร เจ้าหน้าที่สถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒) ให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. เรื่อง การพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคนชั้นสูง กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ภายใต้การพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University)

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ปัจจุบัน

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ผู้ขอรับการประเมินได้ใช้ความรู้ ความชำนาญงาน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยความรู้ทั้งในเชิงวิชาการและทักษะการปฏิบัติงาน เพื่อขับเคลื่อนภารกิจเชิงยุทธศาสตร์เชื่อมโยงกับนโยบายการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา (Reinventing University) ไปสู่การปฏิบัติจริง เพื่อสร้างผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมดังนี้

๑) ความรู้ด้านนโยบาย กฎหมาย และยุทธศาสตร์ อววน.: ต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบและนโยบายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๔๕(๓) แห่งพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมถึง องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษาและการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา (Reinventing University) ซึ่งเป็นฐานสำคัญในการกำหนดกรอบและทิศทางการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้มีความเป็นเลิศและสามารถผลิตกำลังคนชั้นสูงได้ตรงตามความต้องการของประเทศ

๒) ความรู้ด้านการบริหารและประเมินผลโครงการเชิงกลยุทธ์: บูรณาการหลักการของการบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Results-Based Management - RBM) เข้ากับการกลั่นกรองและการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของโครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับสถาบันอุดมศึกษาใน กลุ่มที่ ๒ (กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม)

๓) ความรู้ด้านการพัฒนากำลังคนชั้นสูงและการสร้างนวัตกรรม : ประยุกต์ใช้องค์ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศนวัตกรรม (Innovation Ecosystem) และการพัฒนากำลังคนชั้นสูง เพื่อกำกับดูแลโครงการเพื่อนำไปสู่การสร้างผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และสถาบันอุดมศึกษาเกิดการพลิกโฉมอย่างแท้จริง

ผู้ขอรับการประเมินได้นำความรู้และความเชี่ยวชาญที่ครอบคลุมทั้งด้านกฎหมายและนโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง อันเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา (Reinventing University) ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ นอกจากนี้ยังประยุกต์หลักการบริหารจัดการเชิงผลสัมฤทธิ์เพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการเชิงกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการบูรณาการองค์ความรู้ด้านระบบนิเวศนวัตกรรม (Innovation Ecosystem) และการพัฒนากำลังคนชั้นสูง เพื่อนำไปสู่การสร้างศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อันสะท้อนถึงสมรรถนะที่พร้อมรองรับภารกิจในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างรอบด้านและยั่งยืน

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

แนวคิดในการพลิกโฉมระบบการอุดมศึกษา (Reinventing University) หรือการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา มีเป้าประสงค์ที่จะให้สถาบันอุดมศึกษาปฏิรูประบบการบริหาร ปรับเปลี่ยนหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ทันสมัย การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนการพัฒนาทักษะ (Upskill/Reskill) อาจารย์ เพื่อตอบสนองต่อการเรียนในศตวรรษที่ ๒๑ การพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นการยกระดับสถาบันอุดมศึกษาของไทยให้มีมาตรฐานทัดเทียมในระดับนานาชาติ โดยใช้ความรู้ ความสามารถและศักยภาพของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ตามกลุ่มยุทธศาสตร์ที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ ขณะเดียวกันยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันระหว่างสถาบันและสอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศอีกด้วย

กฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ และมีผลใช้บังคับเป็นกลไกทางกฎหมายที่สำคัญในการปฏิรูประบบอุดมศึกษา โดยกำหนดให้มีการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น ๕ กลุ่ม

๑) **กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก** มุ่งเน้นการวิจัยขั้นสูง (Frontier Research) การผลิตนักวิจัยระดับปริญญาเอกหรือหลังปริญญาเอกที่เป็นผู้นำทางความรู้ (Knowledge Leader) การค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ ทฤษฎี และข้อค้นพบใหม่เพื่อขยายพรมแดนของความรู้ และสร้างนวัตกรรมที่มีมูลค่าสูงทางเศรษฐกิจและสังคมจากผลงานวิจัยและองค์ความรู้ขั้นสูง

๒) **กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม** มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพาณิชย์หรือสาธารณประโยชน์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ในภาคการผลิตและบริการ โดยส่งเสริมความร่วมมือและการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการปฏิบัติการจริง (Work-Integrated Learning)

๓) **กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น** มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม การผลิตบัณฑิตให้เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนและเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่ การวิจัยและสร้างนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน ตลอดจนการสืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มคุณค่า

๔) **กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา** มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติปัญญาและคุณธรรม ผ่านการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานหลักศาสนากับหลักวิชาการ ให้ความสำคัญกับการวิจัยและสร้างหลักการวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนา และนำหลักธรรมคำสอนมาชี้นำสังคมเพื่อพัฒนาจิตใจ สติปัญญา และพฤติกรรมของประชาชนให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ

๕) **กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ** มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ หรือจรรโลงศิลปะและวัฒนธรรม โดยเน้นการสร้างขีดความสามารถในการเรียนรู้และยกระดับสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

ในการนำเสนอผลงานฉบับนี้ ผู้ขอรับการประเมินมุ่งนำเสนอขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงานที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา และการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการดำเนินงานในกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบหลักของผู้ขอรับการประเมิน โดยมีการเชื่อมโยงอย่างชัดเจนกับกลไกการจัดสรรและบริหารงบประมาณ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถพัฒนาสู่ความเป็นเลิศและผลิตกำลังคนขั้นสูงได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของประเทศ ทั้งนี้ การดำเนินงานในภาพรวมประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

๑) ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการด้านการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดสถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม โดยรับผิดชอบในการประสานงาน การจัดเตรียมข้อมูลเชิงนโยบาย การพิจารณากลั่นกรองแผนงานและโครงการ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

๒) วิเคราะห์ความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงการกับแนวทางการดำเนินงานและเป้าหมายของกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ตลอดจนจัดทำคำของบประมาณภายใต้โครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) โดยยึดหลักการจัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และเป้าหมายการดำเนินงานของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

๓) บริหารจัดการโครงการและการใช้งบประมาณ ตั้งแต่การจัดสรรงบประมาณ การอนุมัติ การติดตามผลการดำเนินงาน ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินงาน โดยเน้นการใช้หลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

๔) ให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่สถาบันอุดมศึกษา ในการจัดทำข้อเสนอโครงการ วางแผนการดำเนินงาน และการจัดทำเอกสารเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายการยกระดับความเป็นเลิศและการผลิตกำลังคนขั้นสูงได้อย่างเป็นรูปธรรม

๕) ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินที่เป็นระบบและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้มั่นใจว่าการใช้งบประมาณและการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษามีความคุ้มค่า โปร่งใส

การดำเนินงานตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้น ผู้ขอรับการประเมินมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สามารถขับเคลื่อนการปฏิรูปอุดมศึกษาให้สำเร็จเป็นรูปธรรม ด้วยกลไกการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ผู้ขอรับการประเมินได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการและใช้กลไกการบริหารจัดการโครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) เพื่อจัดสรรและกำกับดูแลงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถ

ดำเนินการเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพและมูลค่าสูง ตอบสนองต่อความต้องการด้านการพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศ และนำไปสู่การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของชาติอย่างยั่งยืน

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

ผลสำเร็จของงานในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคนชั้นสูง กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ภายใต้การพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) ประกอบด้วยผลสำเร็จในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

๑) เชิงปริมาณ

๑.๑) การบริหารงบประมาณโครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ – ๒๕๖๘ รวมวงเงินงบประมาณ ๒,๙๘๓,๒๑๙,๒๔๐ บาท ดังนี้

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ งบประมาณจัดสรร ๑,๔๖๗,๓๑๙,๒๔๐ บาท
- ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ งบประมาณจัดสรร ๖๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ งบประมาณจัดสรร ๓๐๕,๓๐๐,๐๐๐ บาท
- ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ งบประมาณจัดสรร ๓๐๕,๓๐๐,๐๐๐ บาท
- ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ งบประมาณจัดสรร ๓๐๕,๓๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๒) การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ – ๒๕๖๘ รวมวงเงินงบประมาณ ๗๐๑,๕๖๖,๒๖๐ บาท ผ่านการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ จำนวนสถาบันอุดมศึกษา ๕ แห่ง (๕ โครงการ) งบประมาณ ๒๘๙,๘๓๗,๐๐๐ บาท
- ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ จำนวนสถาบันอุดมศึกษา ๑๙ แห่ง (๑๙ โครงการ) งบประมาณ ๑๔๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ จำนวนสถาบันอุดมศึกษา ๑๖ แห่ง (๑๘ โครงการ) งบประมาณ ๙๘,๖๖๖,๐๐๐ บาท
- ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ จำนวนสถาบันอุดมศึกษา ๑๙ แห่ง (๓๙ โครงการ) งบประมาณ ๙๑,๖๖๓,๒๖๐ บาท
- ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ จำนวนสถาบันอุดมศึกษา ๑๙ แห่ง (๔๐ โครงการ) งบประมาณ ๗๘,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒) เชิงคุณภาพ

ผลสำเร็จเชิงคุณภาพที่สะท้อนถึงการสร้างผลกระทบต่อการยกระดับสมรรถนะของสถาบันอุดมศึกษาและกำลังคนชั้นสูงของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ดังนี้

๒.๑) สถาบันอุดมศึกษาได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานแห่งอนาคต โดยเน้นการบูรณาการความรู้และทักษะข้ามศาสตร์ (Interdisciplinary) และการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานจริง (Work-Integrated Learning: WIL) เพื่อให้บัณฑิตมีสมรรถนะที่ตอบโจทย์อุตสาหกรรมเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ

๒.๒) เกิดการผลิตบัณฑิตที่มีทักษะสูง ที่จำเป็นต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่าในภาคการผลิตและบริการ นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการพัฒนาทักษะเดิมและทักษะใหม่ (Upskill/Reskill) ให้แก่บุคลากรในอุตสาหกรรมปัจจุบัน เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและก้าวทันต่อพลวัตของโลก (Global Disruption)

๒.๓) ยกระดับขีดความสามารถของ คณาจารย์ นักวิจัย และบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญและทักษะเฉพาะทางระดับสูงที่สามารถเป็นผู้นำทางความรู้ และสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปสู่การสร้างสรรค่นวัตกรรมเชิงพาณิชย์หรือสาธารณประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

๒.๔) ยกระดับความเป็นเลิศของสถาบันในระดับสากล เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

ผลสำเร็จของการดำเนินงานภายใต้โครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) ได้นำไปสู่การใช้ประโยชน์และก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญ ดังนี้

๑) ด้านการบริหารจัดการเชิงนโยบายและงบประมาณ เกิดกลไกในการจัดสรรและบริหารงบประมาณอย่างมีระบบ และต่อเนื่องในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๖๔-๒๕๖๘ ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมได้รับการสนับสนุนอย่างทั่วถึง สามารถดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

๒) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน สถาบันอุดมศึกษาได้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต เน้นการเรียนการสอนที่บูรณาการข้ามศาสตร์ (Interdisciplinary) และเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานจริง (Work-Integrated Learning: WIL) เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีสมรรถนะสูง

๓) ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนชั้นสูง คณาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความเชี่ยวชาญและทักษะเฉพาะทางระดับสูง สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่และพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์หรือสาธารณะได้จริง

๔) ด้านการยกระดับขีดความสามารถของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม สามารถยกระดับสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล ส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก และเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมอย่างยั่งยืน

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

การขับเคลื่อนโครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) โดยเฉพาะในกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม มีลักษณะของความยุ่งยากและซับซ้อนที่ต้องอาศัยการบริหารจัดการเชิงบูรณาการในหลายมิติ ดังนี้

๑) การจัดสรรและบริหารงบประมาณโครงการมีความซับซ้อนจากการต้องกำกับดูแลเงินขนาดใหญ่และต่อเนื่องหลายปีงบประมาณ รวมถึงต้องจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง รวมถึงติดตามผลการใช้จ่ายและการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายและหลักธรรมาภิบาล

๒) สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีความพร้อมและบริบทที่แตกต่างกัน ทำให้การออกแบบและขับเคลื่อนโครงการจำเป็นต้องปรับให้เหมาะสมกับศักยภาพเฉพาะของแต่ละสถาบัน

๓) การพัฒนาหลักสูตรและกำลังคนขั้นสูงต้องบูรณาการการเรียนการสอนกับภาคอุตสาหกรรมจริง ซึ่งต้องอาศัยการสร้างความร่วมมือและความเชื่อมั่นระหว่างภาคการศึกษาและภาคเอกชน

๔) การกำกับติดตามโครงการเกิดจากการมีตัวชี้วัดหลากหลายมิติ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ต้องมีการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากหลายแหล่ง เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการอย่างถูกต้อง

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๑) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรลดลงต่อเนื่องหลายปีงบประมาณ ทำให้เกิดความท้าทายด้านการบริหารจัดการและการใช้จ่ายให้เป็นไปตามเป้าหมาย ส่งผลให้เป้าหมายของการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศและผลิตกำลังคนระดับสูง ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่

๒) การเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันอุดมศึกษายังมีความล่าช้า เนื่องจากขั้นตอนทางการเงินและระเบียบพัสดุของภาครัฐที่ซับซ้อน

๓) สถาบันอุดมศึกษาในแต่ละแห่งมีความพร้อมและศักยภาพไม่เท่ากัน ทำให้สถาบันบางแห่งไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างเต็มที่

๔) สภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา อาจารย์ บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจถึงแนวคิด แนวทางและวิธีการในการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศและผลิตกำลังคนระดับสูง ส่งผลให้การดำเนินการมีข้อจำกัด และต้องมีการสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

๙. ข้อเสนอแนะ

๑) ควรกำหนดเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น และจัดลำดับความสำคัญของโครงการเพื่อคงไว้ซึ่งผลสัมฤทธิ์เชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญ และให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำโครงการในลักษณะบูรณาการการทำงานร่วมกัน (Consortium) เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกันและลดค่าใช้จ่ายที่ซ้ำซ้อน

๒) ปรับปรุงกระบวนการบริหารการเงินการคลังให้มีความคล่องตัว โดยใช้ระบบดิจิทัลในการติดตามสถานะการเบิกจ่ายและการอนุมัติ เพื่อย่นระยะเวลาในแต่ละขั้นตอน

๓) กำหนดมาตรการสนับสนุนเชิงเฉพาะ (Tailor-made Support) สำหรับสถาบันที่มีข้อจำกัด เช่น จัดทีมที่ปรึกษาเพื่อเสริมการบริหารจัดการโครงการ หรือพัฒนาศักยภาพบุคลากรเฉพาะด้าน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันที่มีความพร้อมสูงและสถาบันที่มีข้อจำกัด ในลักษณะพี่เลี้ยง-น้องเลี้ยง เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และทรัพยากรร่วมกัน

๔) จัดทำเกณฑ์การประเมินความพร้อมของสถาบัน เพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลกำหนดการจัดสรรงบประมาณหรือมาตรการสนับสนุนที่เหมาะสม

๕) ควรทบทวนหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจัดกลุ่มให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของประเทศ และกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และจัดทำมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาความเป็นเลิศและการผลิตกำลังคนระดับสูง

๖) จัดทำแผนการสื่อสารเชิงรุก (Proactive Communication Plan) ผ่านสื่อหลายช่องทาง เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องและครอบคลุม รวมถึงการจัดทำแนวทางปฏิบัติ (Guideline) เกี่ยวกับการดำเนินงานตามกรอบ Reinventing University ที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนในระดับสถาบัน หรือการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา เพื่อแบ่งปันประสบการณ์และแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาอื่นได้นำไปปรับใช้

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

๑) นำเสนอรายงานผลการดำเนินโครงการ เสนอผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานปลัดกระทรวง อว. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงนโยบาย

๒) เผยแพร่ความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ได้จากการดำเนินงาน ในรูปแบบเวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Workshop) และ การประชุมเชิงวิชาการของกระทรวง อว. และเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา

๓) เผยแพร่ข้อมูล ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานปลัดกระทรวง อว. รวมถึงเว็บไซต์ของสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

๔) จัดทำ สื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ (Infographic/Clip VDO/ข่าวประชาสัมพันธ์) เพื่อเผยแพร่ความสำเร็จของโครงการต่อสาธารณะ

๕) นำเสนอต่อคณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา และคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ

นวัตกรรม เพื่อชี้แจงและให้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ประกอบการกำกับดูแลนโยบายของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นการยืนยันความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของผลงาน

๖) เผยแพร่และนำเสนอในการจัดงานแถลงข่าวเปิดตัว "แผนพลิกโฉมอุดมศึกษา ยุทธศาสตร์เดินหน้าปฏิรูป มหาวิทยาลัยไทยในอนาคต" และการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "ร่วมพลิกโฉมมหาวิทยาลัย พร้อมเดินหน้าสู่ออนาคต" ตามภูมิภาคต่าง ๆ (เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ) ซึ่งเป็นการสื่อสารและถ่ายทอดผลงานไปสู่ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและสาธารณชนในวงกว้าง

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

๑) นายพันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี

สัดส่วนผลงาน ร้อยละ ๒๐

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....*รพีพรรณ*.....

(นางสาวรพีพรรณ แสงกระจ่าง)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นายพันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี	<i>พันธุ์เพิ่มศักดิ์</i>

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(นายพันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี)

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

อดีตเคยดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนและพัฒนา

การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

วันที่ ๖ / ตุลาคม / ๒๕๖๘

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน)

(ลงชื่อ).....

(นางสาวกิริติ แก้วสัมฤทธิ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนและพัฒนา

การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

วันที่ ๖ / ตุลาคม / ๒๕๖๘

ผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบัน (เหนือขึ้นไป ๑ ระดับ)

(ลงชื่อ).....

(นางสาวกิริติ แก้วสัมฤทธิ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนและพัฒนา

การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

วันที่ ๖ / ตุลาคม / ๒๕๖๘

ผู้บังคับบัญชาระดับกองหรือเทียบเท่า

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. เรื่อง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔
(กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และกลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพ
และสาขาจำเพาะ)

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ – ปัจจุบัน

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ผู้ขอรับการประเมินได้ใช้ความรู้ ความชำนาญงาน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ครอบคลุมทั้ง มิติด้านนโยบาย กฎหมาย และการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาให้ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎกระทรวงการจัดกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑) ความรู้ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์: มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ และนโยบาย ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๔๕(๓) แห่งพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นฐานสำคัญในการกำหนดกรอบและทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยให้มีความเป็นเลิศ และสามารถผลิตกำลังคนขั้นสูงได้ตรงตามความต้องการของประเทศ

๒) ความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์เชิงกลไก: มีประสบการณ์โดยตรงในการจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ แนวทาง ตัวชี้วัด และเงื่อนไขของการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนการกลั่นกรองแผนพัฒนาความเป็นเลิศ ของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการประกาศสังกัดกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้าง นวัตกรรม และกลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างขีด ความสามารถในการแข่งขันและการตอบสนองต่อความต้องการแรงงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสาขา เฉพาะทางของประเทศ

๓) ความรู้ความเข้าใจเชิงลึกด้านการวิเคราะห์นโยบายและการวางแผนเชิงกลยุทธ์: สามารถบูรณาการ องค์ความรู้ด้านการวิเคราะห์นโยบาย (Policy Analysis) และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนากลไกและแนวทางการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ ตอบโจทย์ เชิงยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในภาพรวม

ผลงานการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาภายใต้กฎกระทรวงฯ ไม่เพียงเป็นการดำเนินการเชิงเทคนิค หากแต่เป็นการวิเคราะห์เชิงลึกที่มุ่งสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาความเป็นเลิศตามอัตลักษณ์และ ความเชี่ยวชาญของตนเอง โดยยึดโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการพัฒนาประเทศ เพื่อสร้างบัณฑิตและ กำลังคนที่มีคุณภาพสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ที่มีคุณธรรมและ จริยธรรม ตลอดจนสามารถทำงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย อย่างยั่งยืน

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

กฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ และมีผลใช้บังคับเป็นกลไกทางกฎหมายที่สำคัญในการปฏิรูประบบอุดมศึกษา โดยกำหนดให้มีการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น ๕ กลุ่ม

๑) **กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก** มุ่งเน้นการวิจัยขั้นสูง (Frontier Research) การผลิตนักวิจัยระดับปริญญาเอกหรือหลังปริญญาเอกที่เป็นผู้นำทางความรู้ (Knowledge Leader) การค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ ทฤษฎี และข้อค้นพบใหม่เพื่อขยายพรมแดนของความรู้ และสร้างนวัตกรรมที่มีมูลค่าสูงทางเศรษฐกิจและสังคมจากผลงานวิจัยและองค์ความรู้ขั้นสูง

๒) **กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม** มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพาณิชย์หรือสาธารณประโยชน์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ในภาคการผลิตและบริการ โดยส่งเสริมความร่วมมือและการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการปฏิบัติการจริง (Work-Integrated Learning)

๓) **กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น** มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง ด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม การผลิตบัณฑิตให้เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนและเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่ การวิจัยและสร้างนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน ตลอดจนการสืบสานและอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มคุณค่า

๔) **กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา** มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติปัญญาและคุณธรรม ผ่านการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานหลักศาสนากับหลักวิชาการ ให้ความสำคัญกับการวิจัยและสร้าง หลักการวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนา และนำหลักธรรมคำสอนมาชี้นำสังคมเพื่อพัฒนาจิตใจ สติปัญญา และพฤติกรรมของประชาชนให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ

๕) **กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ** มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ หรือจรรโลงศิลปะและวัฒนธรรม โดยเน้นการสร้างขีดความสามารถในการเรียนรู้และยกระดับสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

ในการนำเสนอผลงานฉบับนี้ ผู้ขอรับการประเมินได้นำเสนอเฉพาะส่วนของการดำเนินงานการจัด กลุ่มสถาบันอุดมศึกษากลุ่มที่ ๒ (พัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม) และ กลุ่มที่ ๕ (ผลิตและ พัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ) ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้ขอรับการประเมินและเป็นกลุ่ม ที่มีบทบาทสำคัญในการตอบสนองต่อโจทย์การพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การดำเนินงานในภาพรวมประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

๑) จัดประชุมชี้แจงการดำเนินการตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้แก่สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

๒) ให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่สถาบันอุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างความรู้ความเข้าใจในการประเมินตนเองตามตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่ม และจัดทำแผนพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔

๓) เป็นผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา เพื่อเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา ตามความในข้อ ๑๓ ของกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน และสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๘

๔) ดำเนินการวิเคราะห์และกลั่นกรองผลการประเมินตนเอง และแผนพัฒนาความเป็นเลิศและการผลิตกำลังคนขั้นสูงของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดสถาบันอุดมศึกษากลุ่มที่ ๒ และกลุ่มที่ ๕ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ ก่อนเสนอคณะกรรมการด้านการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) พิจารณาเห็นชอบ

๕) เสนอผลการกลั่นกรองและความเห็นชอบตามความในมาตรา ๑๓ และ ๑๔ แห่งกฎกระทรวงฯ ต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบผลการประเมินและแผนการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาที่มีความประสงค์จะขอสังกัดกลุ่ม

๖) นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อลงนามในประกาศกระทรวงฯ เรื่อง การกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาสังกัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ และ ๒๕๖๗ (รวมจำนวน ๑๐๘ แห่ง)

๗) ประสานงานและแจ้งผลการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น สำนักงานงบประมาณ (สงป.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) เพื่อนำผลไปใช้เป็นฐานในการพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

การดำเนินงานตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้น ผู้ขอรับการประเมินมีเป้าหมายเพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม บรรลุภารกิจในการปฏิรูประบบอุดมศึกษา โดยมุ่งสร้างกลไกทางนโยบายที่มีความโปร่งใส เน้นอัตลักษณ์ของแต่ละสถาบันอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงฯ ในการแบ่งและจัดกลุ่มสถาบันตามพันธกิจ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความชอบธรรมต่อการจัดสรรทรัพยากรและการสนับสนุนที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ผลการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ยังสามารถนำไปใช้เป็นฐานในการจัดสรรงบประมาณตามโครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) ทำให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างมีจุดเน้น ตรงตามวัตถุประสงค์ และตรวจสอบผลลัพธ์และความคุ้มค่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำแผนพัฒนาความเป็นเลิศตามอัตลักษณ์เฉพาะด้านของตนเอง โดยเฉพาะในกลุ่มที่ ๒ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพาณิชย์หรือสาธารณประโยชน์ และกลุ่มที่ ๕ ที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการปรับโครงสร้างและระบบบริหารจัดการให้มีความคล่องตัว อันนำไปสู่การยกระดับความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อการพัฒนาประเทศในที่สุด

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และ กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ ส่งผลให้เกิดผลสำเร็จทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

๑) เชิงปริมาณ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้ออกประกาศ เรื่อง การกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาสังกัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕-๒๕๖๗ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ประกาศให้สถาบันอุดมศึกษาสังกัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา รวม ๑๐๘ แห่ง ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และ กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ รวม ๔๑ แห่งดังนี้

ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

กลุ่มที่ ๒ : กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม จำนวน ๑๘ แห่ง

กลุ่มที่ ๕ : กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ จำนวน ๗ แห่ง

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

กลุ่มที่ ๒ : กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม จำนวน ๑ แห่ง

กลุ่มที่ ๕ : กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ จำนวน ๑๑ แห่ง

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

กลุ่มที่ ๕ : กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ จำนวน ๔ แห่ง

ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ทั้งในสังกัดและนอกสังกัด อว.) จำนวน ๒๗ แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน ๑๔ แห่ง

๒) เชิงคุณภาพ

๒.๑) สถาบันอุดมศึกษามีความรู้ความเข้าใจระบบการประเมินตนเองและการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์มากยิ่งขึ้น สามารถเตรียมความพร้อมและกำหนดทิศทางเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามศักยภาพและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของแต่ละสถาบันได้อย่างเหมาะสม

๒.๒) สถาบันอุดมศึกษาได้ทบทวนพันธกิจและทิศทางการดำเนินงาน พร้อมทั้งปฏิรูประบบการบริหารจัดการและปรับปรุงกลไกการกำกับดูแล เพื่อสนับสนุนการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) และพัฒนาความเป็นเลิศให้สอดคล้องกับเป้าหมายของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

๒.๓) สถาบันอุดมศึกษาได้รับการจัดกลุ่มตามศักยภาพอย่างเหมาะสม ส่งผลต่อการยกระดับภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือ และการสร้างความชอบธรรมในการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณตามพันธกิจที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่ม

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่เพียงแต่เป็นกลไกเชิงกฎหมาย หากยังส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการอุดมศึกษาในภาพรวม โดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์และก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญ ดังนี้

๑) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมสามารถใช้ผลการจัดกลุ่มเป็นกรอบในการกำหนดนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยอย่างมีเป้าหมายชัดเจน โดยมุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาความเป็นเลิศและผลิตกำลังคนระดับสูงในสาขาจำเพาะตามความต้องการของประเทศ อันเป็นการตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติและการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๒) ผลการประเมินตนเองและการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาจะเป็นฐานข้อมูลสำคัญที่ช่วยในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของภาครัฐมีความตรงเป้าหมาย โปร่งใส และเกิดความคุ้มค่า โดยสามารถจัดสรรตามความเชี่ยวชาญและศักยภาพของสถาบันในแต่ละกลุ่ม ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนด้านการอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๓) สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำผลการประเมินตนเองไปทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ในระยะยาวให้สอดคล้องกับกลุ่มที่สังกัด ซึ่งช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างมีทิศทาง เกิดการวางแผนพัฒนาที่มีความเฉพาะด้านและสามารถสร้างความแตกต่างได้ชัดเจน

๔) การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอื้อต่อการพัฒนากำลังคนในสาขาที่ขาดแคลนและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในภาคสังคมและเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการศึกษา งานวิจัย และการพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ถือเป็นภารกิจใหม่เชิงโครงสร้างที่ต้องอาศัยการบูรณาการหลายมิติทั้งเชิงนโยบาย เชิงวิชาการ และเชิงปฏิบัติการ ความยุ่งยากและซับซ้อนที่เกิดขึ้นสามารถสรุปได้ดังนี้

๑) สถาบันอุดมศึกษาไทยมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านขนาด ประเภท (รัฐ/เอกชน) รวมถึงพันธกิจหลัก (เชิงวิชาการ เชิงวิชาชีพ หรือเชิงวิจัย) การออกแบบหลักเกณฑ์การประเมินตนเองที่สามารถสะท้อนทั้ง “ศักยภาพ (Potential)” และ “ผลการดำเนินงาน (Performance)” ของแต่ละสถาบัน จึงเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนสูง อีกทั้งยังต้องรักษาความเป็นธรรม ความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือของระบบ

๒) แม้กฎกระทรวงฯ จะกำหนดเพียงการจัดกลุ่มสถาบัน แต่การดำเนินงานจริงต้องผูกโยงกับกลไกการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา (Reinventing University) ๕ ด้าน ดังนั้น การออกแบบกลไกสนับสนุน รวมถึงการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับพันธกิจของแต่ละกลุ่มอย่างแท้จริง จึงเป็นโจทย์เชิงนโยบายที่มีความท้าทายสูง

๓) การสื่อสารให้สถาบันอุดมศึกษาจำนวนมาก (๑๐๔ แห่ง) เข้าใจตรงกันถึงเจตนารมณ์ของนโยบาย (คือการพัฒนาความเป็นเลิศตามอัตลักษณ์ ไม่ใช่การจัดลำดับ) และรายละเอียดการจัดทำ "แผนพัฒนาความเป็นเลิศ" ที่สอดคล้องกับกลุ่มพันธกิจของตน ต้องอาศัยการจัดประชุมสัมมนา การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการทำความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง

๔) การพิจารณาแผนความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา จำเป็นต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าใจบริบทของแต่ละสถาบันอย่างลึกซึ้ง และสามารถวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนกับกลยุทธ์การลงทุนของภาครัฐ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด การประเมินดังกล่าวจึงไม่สามารถอาศัยเกณฑ์มาตรฐานทั่วไป หากต้องใช้ดุลยพินิจและความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา

๕) แม้การจัดกลุ่มเป็นกลไกภายนอก แต่ความสำเร็จที่แท้จริงขึ้นอยู่กับสิ่งที่แต่ละสถาบันต้องปรับระบบบริหารจัดการภายใน ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ การเงิน กฎระเบียบ และโครงสร้างการกำกับดูแล เพื่อให้มีความคล่องตัวและยืดหยุ่น (Agility) รองรับพันธกิจใหม่ ๆ การติดตามและประเมินผลกระบวนการปฏิรูปดังกล่าว จึงเป็นภารกิจที่ซับซ้อนของหน่วยงานกำกับดูแลอย่าง สป.อว.

๖) การดำเนินงานต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการหลายระดับ ตั้งแต่คณะกรรมการกลั่นกรองการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ไปจนถึงคณะกรรมการด้านการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย ก่อนเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้งนี้ยังต้องควบคู่กับการสร้างความเข้าใจกับสถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากที่มีความคาดหวังแตกต่างกัน

๗) แผนพัฒนาความเป็นเลิศของแต่ละสถาบันมีลักษณะเฉพาะสูง ไม่สามารถใช้แนวทางสำเร็จรูปหรือสูตรเดียวกันได้ทุกแห่ง ทำให้การกำหนดตัวชี้วัดต้องปรับให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะ การติดตามและประเมินผลจึงซับซ้อนและใช้ทรัพยากรสูง

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

การดำเนินงานจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ แม้จะเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพและศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา แต่ก็พบปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการขับเคลื่อน ดังนี้

๑) แม้สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของนโยบาย แต่ในระยะเริ่มแรกยังมีข้อจำกัดด้านความเข้าใจเชิงปฏิบัติ โดยเฉพาะการตีความเจตนารมณ์ของนโยบายว่ามุ่งเน้นการพัฒนาตามอัตลักษณ์ มิใช่การจัดอันดับ สะท้อนถึงความจำเป็นที่สำนักงานปลัดกระทรวงฯ (สป.อว.) ต้องสื่อสารอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมและลดความคลุมเครือ

๒) สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งเห็นว่า สป.อว. ควรทำหน้าที่เป็น “หน่วยงานกลาง” ในการประสานและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม กลไกสนับสนุนเชิงปฏิบัติยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ ทำให้บางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

๓) การดำเนินงานต้องผ่านหลายขั้นตอน ตั้งแต่การประเมินตนเอง การจัดทำแผน การกลั่นกรองจากคณะกรรมการหลายชุด ไปจนถึงการประกาศสังกัดกลุ่ม ซึ่งกระบวนการที่ซับซ้อนนี้ก่อให้เกิดความล่าช้า

๔) เกณฑ์และตัวชี้วัดในการจัดกลุ่มยังมีลักษณะกว้างและซับซ้อน ทำให้สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งไม่สามารถสะท้อนศักยภาพและจุดแข็งของตนเองได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งความเฉพาะตัวของแต่ละสถาบันทำให้ไม่สามารถใช้เกณฑ์สำเร็จรูปได้ จึงจำเป็นต้องพัฒนาเกณฑ์ที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๕) สถาบันอุดมศึกษาจำนวนหนึ่งยังมีข้อจำกัดด้านศักยภาพในการจัดทำ “แผนพัฒนาความเป็นเลิศ” ให้สอดคล้องกับกลุ่มยุทธศาสตร์ที่สังกัด ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ บุคลากรผู้เชี่ยวชาญ และทรัพยากรสนับสนุน ส่งผลให้แผนที่จัดทำขึ้นยังขาดความชัดเจนและไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๙. ข้อเสนอแนะ

๑) ควรจัดทำแผนการสื่อสารเชิงยุทธศาสตร์ อย่างสม่ำเสมอและหลากหลายช่องทาง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในระดับผู้บริหารและปฏิบัติงานว่านโยบายนี้เป็นกลไกในการส่งเสริมความเป็นเลิศเฉพาะด้านของแต่ละสถาบันอย่างแท้จริง

๒) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เพื่ออำนวยความสะดวกและสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมือระหว่างสถาบันในกลุ่มเดียวกัน (Consortium) และระหว่างกลุ่ม เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการลงทุนและเพิ่มการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

๓) ควรมีการทบทวนและลดความซ้ำซ้อนของขั้นตอนการพิจารณา โดยเฉพาะการกลั่นกรองแผนพัฒนาความเป็นเลิศ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว (Agility) และลดระยะเวลาตั้งแต่การยื่นเรื่องจนถึงการประกาศผลการขอสังกัดกลุ่ม

๔) ควรปรับเกณฑ์และตัวชี้วัด (KPIs) ที่มีความยืดหยุ่นและเฉพาะเจาะจงมากขึ้น โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถเสนอตัวชี้วัดเสริมที่สะท้อนจุดแข็งตามอัตลักษณ์ของตนเองได้ เพื่อให้การประเมินครอบคลุมมิติเชิงคุณภาพอย่างแท้จริง

๕) ควรจัดทำคู่มือและจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาเชิงลึก โดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาในการจัดทำ “แผนพัฒนาความเป็นเลิศ” ให้มีความชัดเจน วัดผลได้ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

มีการเผยแพร่และนำเสนอต่อสาธารณะในลักษณะเชิงวิชาการ ดังนี้

๑) จัดทำเอกสารชี้แจงและให้คำปรึกษาแก่ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน เพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างความรู้ความเข้าใจในการประเมินตนเองตามตัวชี้วัด และการจัดทำแผนพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมาย

๒) จัดทำเป็นเอกสารประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) คณะกรรมการกลั่นกรองการจัดสถาบันอุดมศึกษา คณะอนุกรรมการด้านการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบผลการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาและแผนพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา

๓) นำเสนอต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา และ คณะกรรมการการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม เพื่อชี้แจงและให้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ประกอบการกำกับดูแลนโยบายของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งเป็น การยืนยันความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของผลงาน

๔) เผยแพร่และนำเสนอในการจัดงานแถลงข่าวเปิดตัว "แผนพลิกโฉมอุดมศึกษา ยุทธศาสตร์เดินหน้า ปฏิรูป มหาวิทยาลัยไทยในอนาคต" และการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "ร่วมพลิกโฉมมหาวิทยาลัย พร้อม เดินหน้าสู่อนาคต" ตามภูมิภาคต่าง ๆ (เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ) ซึ่งเป็นการสื่อสาร และถ่ายทอดผลงานไปสู่ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและสาธารณชนในวงกว้าง

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

๑) นายพันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี

สัดส่วนผลงาน ร้อยละ ๒๐

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....*ฟฬพรรณ*.....

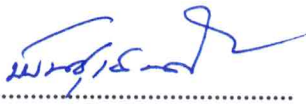
(นางสาวรพีพรรณ แสงกระจ่าง)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นายพันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี	<i>พันธุ์เพิ่มศักดิ์</i>

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(นายพันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี)

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

อดีตเคยดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนและพัฒนา

การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

วันที่ ๖ / ตุลาคม / ๒๕๖๘

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน)

(ลงชื่อ).....

(นางสาวกิริติ แก้วสัมฤทธิ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนและพัฒนา

การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

วันที่ ๖ / ตุลาคม / ๒๕๖๘

ผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบัน (เหนือขึ้นไป ๑ ระดับ)

(ลงชื่อ).....

(นางสาวกิริติ แก้วสัมฤทธิ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนและพัฒนา

การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

วันที่ ๖ / ตุลาคม / ๒๕๖๘

ผู้บังคับบัญชาระดับกองหรือเทียบเท่า

หมายเหตุ - คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยสองระดับ คือ ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลในช่วงระยะเวลาที่ทำผลงาน (ระดับผู้อำนวยการกลุ่ม / หัวหน้าฝ่าย) และเป็นผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบันที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ ๒. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาระดับกองหรือเทียบเท่า

- คำรับรองผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (ระดับผู้อำนวยการกลุ่ม/ หัวหน้าฝ่าย) ให้ลงนาม

กรณีที่ผลงานนั้นเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ผู้ขอประเมินได้ดำรงตำแหน่งที่หน่วยงานสังกัดอื่นในอดีต ถ้าหากผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลในอดีตไม่สามารถลงนามรับรองได้ ให้ระบุเหตุผล เช่น ย้าย/โอน ลาออก เกษียณอายุราชการ หรือถึงแก่กรรม ฯลฯ

กรณี ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน) และผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบันที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้ลงนามในคำรับรองของผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน) และผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบัน เป็นคนเดียวกัน

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

๑. เรื่อง การพัฒนากลไกการสร้างความเป็นเลิศและการพัฒนากำลังคนขั้นสูงของสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

บริบทของการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มุ่งสู่การสร้างเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-Driven Economy) ที่ต้องอาศัยการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการพัฒนาทุนมนุษย์ระดับสูงอย่างเป็นระบบ การขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐ จึงต้องพึ่งพาความเป็นเลิศทางวิชาการและการวิจัยเป็นรากฐานสำคัญ อย่างไรก็ตามระบบอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันยังเผชิญกับความท้าทายเชิงโครงสร้างหลายประการ อาทิ การผลิตบัณฑิตยังไม่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานแห่งอนาคต โดยเฉพาะกำลังคนทักษะเฉพาะทางระดับสูง (Deep Skill) ในสาขาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นแกนหลักของอุตสาหกรรม New Growth Engines การขาดกลไกการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพเพียงพอ รวมถึงระเบียบภายในที่จำกัดแรงจูงใจของคณาจารย์ในการเปลี่ยนผ่านสู่บทบาทการสร้างนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ และการขาดกลไกการสนับสนุนจากภาครัฐที่มีความเข้มข้นและมุ่งเน้นเชิงยุทธศาสตร์ส่งผลให้การลงทุนด้านวิจัยและพัฒนา (R&D) ไม่สามารถสร้างพลังขับเคลื่อนเพื่อสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมที่สมบูรณ์ได้

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้ริเริ่มการปฏิรูปอุดมศึกษาผ่านโครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) และกลไกการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา โดยกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (กลุ่มที่ ๒) มีภารกิจมุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาบุคลากรระดับสูงเฉพาะทางและเร่งสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการจดสิทธิบัตรและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในการสร้าง "ความเป็นเลิศ" และ "พัฒนากำลังคนขั้นสูง" อย่างแท้จริง ภายใต้การกำกับดูแลและบริหารจัดการของสำนักงานปลัดกระทรวง อว. จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาและปรับปรุงกลไกเชิงนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากร โดยเน้นการจัดสรรงบประมาณเชิงกลยุทธ์แบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ การพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรม และการสร้างแรงจูงใจที่ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม สามารถยกระดับระบบนิเวศนวัตกรรมและขีดความสามารถของคณาจารย์และบุคลากรสู่การผลิตกำลังคนขั้นสูงและนวัตกรรมมูลค่าสูงที่สามารถถ่ายทอดสู่ภาคอุตสาหกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรมและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

๓.๑ บทวิเคราะห์

นโยบายหลักสำคัญของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) คือ การขับเคลื่อนการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างความเป็นเลิศเชิงยุทธศาสตร์ และสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีการกำหนดจุดมุ่งเน้นที่ชัดเจนตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่า สถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (กลุ่มที่ ๒) ถูกกำหนดให้เป็นกลไกหลักในการผลิตกำลังคนขั้นสูงเฉพาะทาง (Deep Skilled) เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (New Growth Engines) และเร่งสร้างเทคโนโลยีที่ตอบสนองความต้องการของประเทศในอนาคต ความสำเร็จของการปฏิรูปจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการเปลี่ยนผ่านบทบาทของสถาบันกลุ่มนี้ให้มีความพร้อมในเชิงกลยุทธ์ ทั้งด้านการผลิตบัณฑิตคุณภาพสูง การสร้างองค์ความรู้ และการสร้างนวัตกรรมที่นำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

อย่างไรก็ตาม ความท้าทายในการบรรลุ "ความเป็นเลิศ" และ "พัฒนากำลังคนขั้นสูง" คือ การที่สถาบันอุดมศึกษาต้องเผชิญกับระบบบริหารจัดการที่ไม่คล่องตัวและการขาดแรงจูงใจภายในที่จะส่งเสริมให้เกิดการวิจัยเชิงพาณิชย์และหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวง อว. (สป.อว.) ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกำหนดทิศทางเชิงยุทธศาสตร์และการบริหารจัดการกลไก จึงมีภารกิจสำคัญที่ต้องปรับบทบาทในการสนับสนุนให้สถาบันสามารถจัดตั้งกลไกการบริหารจัดการที่คล่องตัวและรองรับการสร้างนวัตกรรมได้อย่างรวดเร็ว และมีกลไกในการกำกับดูแลให้มั่นใจว่าการลงทุนของภาครัฐจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่วัดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้จริง อาทิ การเพิ่มขึ้นของมูลค่าทางเศรษฐกิจจากทรัพย์สินทางปัญญา และการผลิตกำลังคนทักษะสูง

๓.๒ แนวความคิดและข้อเสนอ

ข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงานนี้มุ่งเน้นการเสริมสร้างบทบาทของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) ในฐานะผู้กำหนดทิศทางเชิงยุทธศาสตร์และการบริหารจัดการกลไกเพื่อผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (กลุ่มที่ ๒) สามารถยกระดับความเป็นเลิศของสถาบันและพัฒนากำลังคนขั้นสูง และสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยอาศัยกลไกการขับเคลื่อน ๓ ด้านหลัก ดังนี้

๓.๒.๑ การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์

สป.อว. ควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณโครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย หรือโครงการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคนขั้นสูง (Reinventing University) โดยการเพิ่มสัดส่วนการพิจารณางบประมาณผูกพันที่อิงกับผลการดำเนินงาน โดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จด้านนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ และการร่วมลงทุนจากภาคเอกชน (Co-Funding/Investment) อย่างชัดเจน แนวคิดนี้เป็นการเสริมสร้าง "ประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณเชิงกลยุทธ์" ของ สป.อว. โดยเปลี่ยนจากการให้งบประมาณแบบเดิมเป็นการให้ตามผลลัพธ์ที่สามารถวัดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ (Value-Based)

๓.๒.๒ การสร้างกลไกการกำกับดูแลที่เอื้อต่อการปรับโครงสร้างการบริหารของสถาบันอุดมศึกษา

สป.อว. ควรกำหนดกลไกในการส่งเสริมเพื่อผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ปรับโครงสร้างการบริหารเพื่อสนับสนุนการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้อำนาจและอิสระในการขับเคลื่อนการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร และการจัดการทรัพยากรสินทางปัญญาอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ควรกำหนดให้การสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรทักษะเฉพาะทางระดับสูง (Deep-Skilling) ต้องมีการบูรณาการกับการปฏิบัติงานจริง (Work-Integrated Learning: WIL) และกำหนดให้ภาคีเครือข่ายภาคเอกชนเป็นผู้ร่วมออกแบบหลักสูตรและร่วมลงทุน (Co-creation/Co-funding)

๓.๒.๓ การบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือระดับนานาชาติ

สป.อว. ควรขยายผลและริเริ่มโครงการความร่วมมือด้านการศึกษาและการวิจัยระหว่างประเทศ (เช่น Thai-UK World class University Consortium) เพื่อเปิดโอกาสให้คณาจารย์และนักวิจัยของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม เข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีขั้นสูงระดับโลก และพัฒนาทักษะเฉพาะทาง (Deep Tech) ที่จำเป็นต่อการสร้างนวัตกรรม ในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนบุคลากร (Mobility Program) และการวิจัยร่วม (Joint Research) ซึ่งกลไกนี้จะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการยกระดับมาตรฐานทางวิชาการและการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาให้ทัดเทียมมาตรฐานสากล อันเป็นปัจจัยสำคัญในการบรรลุ "ความเป็นเลิศ" และเสริมสร้างบทบาทของ สป.อว. ในการบริหารจัดการทุนมนุษย์ระดับสูงของประเทศ

๓.๓ ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

การขับเคลื่อนกลไกการสร้างความเป็นเลิศและการพัฒนากำลังคนขั้นสูงตามข้อเสนอนี้ ย่อมเผชิญกับข้อจำกัดต่าง ๆ โดยเฉพาะปัจจัยสำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ ข้อจำกัดการเปลี่ยนแปลงภายในสถาบันอุดมศึกษา ข้อจำกัดด้านงบประมาณ และ ความไม่สอดคล้องระหว่างผลผลิตกับความต้องการของภาคเอกชน/ภาคอุตสาหกรรม ดังนี้

๓.๓.๑ ระบบประเมินและค่าตอบแทนของคณาจารย์ยังคงให้น้ำหนักหลักกับผลผลิตทางวิชาการ (Academic Output) โดยเฉพาะการตีพิมพ์ในวารสาร มากกว่า ผลลัพธ์เชิงพาณิชย์ เช่น การจดสิทธิบัตรและการถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งทำให้คณาจารย์ขาดความสนใจในการลงทุนเวลาและทรัพยากรไปกับการดำเนินกิจกรรมวิจัยและพัฒนาเชิงพาณิชย์ที่มีความเสี่ยงสูงกว่า นอกจากนี้ ข้อจำกัดเชิงระบบบริหารจัดการภายในยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญ อาทิ กฎระเบียบด้านการจัดการทรัพยากรสินทางปัญญาและการจัดซื้อจัดจ้างที่ขาดความยืดหยุ่นและนำไปสู่ความล่าช้าอย่างมีนัยสำคัญ ไม่สอดคล้องกับนวัตกรรมที่รวดเร็ว ยิ่งไปกว่านั้นการขาดแคลนบุคลากรเฉพาะทางด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี ยังเป็นเหตุให้ผลงานวิจัยที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ถูกละเลย และไม่สามารถเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีสิ่งที่ต้องมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การเลื่อนตำแหน่งและค่าตอบแทน โดยเพิ่มน้ำหนักแก่ "มูลค่าทางเศรษฐกิจของนวัตกรรม" พร้อมกับการใช้มาตรการผ่อนปรนและปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรสินทางปัญญาเพื่อสร้างแรงจูงใจเชิงบวกในการขับเคลื่อนงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม

๓.๓.๒ งบประมาณสนับสนุนการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการพัฒนา กำลังขั้นสูง (Reinventing University) ไม่เพียงพอ ทำให้การดำเนินการภายใต้งบประมาณที่จำกัด ขาดความเข้มข้นเชิงพื้นที่หรือเชิงเทคโนโลยี จะส่งผลให้การลงทุนด้านวิจัยและพัฒนา (R&D) และการสร้าง กำลังคนทักษะสูงในกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ไม่สามารถสร้างผลกระทบหรือ ขับเคลื่อนในระดับที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศได้ ดังนั้น จึงมี ความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดโจทย์หรือประเด็นยุทธศาสตร์เร่งด่วนเพื่อให้สถาบันดำเนินการอย่างมุ่งเป้า และยุติการสนับสนุนโครงการที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์เพื่อนำทรัพยากรกลับมาลงทุนในโครงการที่มี ศักยภาพในการสร้างผลกระทบสูงอย่างแท้จริง

๓.๓.๓ การขาดความสอดคล้องระหว่างผลผลิตด้านการวิจัยและกำลังคนกับอุปสงค์ ของตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดความเชื่อมโยงเชิงลึกกับภาคอุตสาหกรรม ซึ่งสะท้อนผ่านการมี ส่วนร่วมของภาคเอกชนในกระบวนการกำหนดโจทย์วิจัยเชิงรุก และ การออกแบบหลักสูตรทักษะเฉพาะทาง (Deep-Skilling) ยังคงอยู่ในระดับต่ำ ความไม่เชื่อมั่นในระดับความพร้อมของเทคโนโลยี ที่พัฒนาโดย สถาบันอุดมศึกษา ส่งผลให้เกิดความลังเลที่จะลงทุนร่วมในโครงการวิจัยและพัฒนา และทำให้เกิดปัญหา ช่องว่างทักษะกำลังคนขั้นสูง ซึ่งเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดังนั้น จึงต้องใช้กลไกเชิงนโยบาย โดยกำหนดหลักเกณฑ์การร่วมลงทุนจากภาคเอกชน (ทั้งในรูปแบบ in-kind และ in-cash) ในการดำเนินโครงการของสถาบันอุดมศึกษา พร้อมทั้งกำหนดให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนด โจทย์วิจัยและร่วมออกแบบหลักสูตร Deep-Skilling ตั้งแต่ต้นทาง ซึ่งจะช่วยลดช่องว่างทักษะกำลังคนได้อย่าง มีนัยสำคัญ และนำไปสู่ผลลัพธ์เชิงอุตสาหกรรมและสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างแท้จริง

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การขับเคลื่อนกลไกการสร้างความเป็นเลิศและการผลิตกำลังคนขั้นสูงตามข้อเสนอแนวคิดนี้ คาดว่าจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญในระบบอุดมศึกษา โดยเฉพาะ ในสถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะไม่ได้จำกัด อยู่เพียงแค่การเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถาบันเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบในวงกว้างต่อ การบรรลุเป้าหมายการเป็นประเทศฐานนวัตกรรม และเสริมสร้างประสิทธิภาพการกำกับดูแลของสำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

๔.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจะมีเครื่องมือ และหลักเกณฑ์ในการจัดสรรและบริหารงบประมาณที่เน้นผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก โดยมีการผูกโยงการจัดสรร งบประมาณกับผลการดำเนินงานจริงของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่ความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการ ใช้งบประมาณสูงสุด

๔.๒ สถาบันอุดมศึกษาเกิดการพลิกโฉมอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนา เทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม มีการปรับบทบาทและโครงสร้างการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นและ คล่องตัว สามารถสร้างระบบนิเวศนวัตกรรม (Innovation Ecosystem) เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ

๔.๓ เกิดการพัฒนาบุคลากรทั้งในส่วนของคณาจารย์ นักวิจัย และบัณฑิต ให้มีความเชี่ยวชาญ และทักษะเฉพาะทางระดับสูง (Deep Skill) ในสาขาที่เป็นยุทธศาสตร์ของประเทศ ซึ่งจะช่วยลดช่องว่าง ด้านอุปทานและอุปสงค์ของกำลังคน (Supply-Demand Gap) ในภาคอุตสาหกรรม

๔.๔ เกิดผลผลิตทางนวัตกรรมที่มีมูลค่าสูง สามารถสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ และมูลค่าสูง ตอบสนองต่อการพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศ และนำไปสู่การยกระดับขีดความสามารถ ในการแข่งขันของชาติอย่างยั่งยืน

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

การวัดความสำเร็จของข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงานนี้ มุ่งเน้นการประเมินผล สัมฤทธิ์ (Outcome) และผลลัพธ์ (Impact) ในมิติของการปฏิรูปสถาบันอุดมศึกษา การสร้างกำลังคนและ นวัตกรรมขั้นสูง ตลอดจนประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการกำกับดูแลเชิงกลยุทธ์ของสำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

๕.๑ ประสิทธิภาพของการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลนโยบาย โดยการจัดสรรงบประมาณภายใต้โครงการ Reinventing University ที่ถูกออกแบบให้มีการร่วมลงทุนจากภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมให้การใช้งบประมาณ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผลลัพธ์เชิงประจักษ์ และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างผลการดำเนินงานของ สถาบันอุดมศึกษา กับเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของกระทรวง

๕.๒ สถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม มีการปฏิรูประบบ บริหารจัดการ หรือปรับกลไกการบริหารจัดการที่ให้อิสระและความยืดหยุ่นในการขับเคลื่อนนวัตกรรมเชิงรุก เพื่อสนับสนุนการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา

๕.๓ ผลผลิตนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและการยกระดับขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ ที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดเทคโนโลยี การอนุญาตให้ใช้สิทธิ และการนำผลงานวิจัยไปใช้ ประโยชน์เชิงพาณิชย์โดยสถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม นอกจากนี้ ยังรวมถึงการเพิ่มขึ้นของสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร ที่เกิดขึ้นจากโครงการที่ได้รับการสนับสนุน

๕.๔ การพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญและทักษะ เฉพาะทางในสาขาเทคโนโลยีและนวัตกรรมตามความต้องการของ New Growth Engines เพื่อเป็นกำลังสำคัญ ในการสร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรม

(ลงชื่อ).....*รพีพรรณ*

(นางสาวรพีพรรณ แสงกระจ่าง)

ผู้ขอประเมิน

(วันที่) ๒ / ตุลาคม / ๒๕๖๘